

عنوان مقاله:

ملاحظات در تاریخ کودکی عصر صفوی

محل انتشار:

تاریخ نامه ایران بعد از اسلام، دوره 12، شماره 26 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 37

نویسندگان:

شهاب شهیدانی - استادیار دانشگاه لرستان

متین سادات اصلاحی - کارشناسی ارشد تاریخ دانشگاه اصفهان

مهشید سادات اصلاحی - کارشناسی ارشد تاریخ دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

تربیت ابعاد دنیای کودکان در دوره صفوی، همچون تاریخ زنان، اغلب در ارتباط با وقایع دربار و بزرگان ثبت و ضبط شده است. منابع تاریخی از جمله گزارش های سیاحان و سفرنامه نویسان در خصوص تاریخ کودکان عصر صفوی از جمله تعریف دقیق این دوره، حدود و ثغور سنی و تمام ویژگی های کودکان، استقلال کافی را ندارد اما به کرات به مزایا و معایب کودکان دربار اعم از شاهزادگان و سایر کودکان وابستگان به دربار اشاره کرده اند. باین حال اشارات پراکنده تا حدودی تکافوی چهره نمایی از حیات اجتماعی کودکان عامه و غیردرباری را نیز نشان داده است. این مقاله ضمن توجه به اهمیت تاریخ کودکی، تلاش می کند تا به این سوال پاسخ دهد که مزایا و بلائی تاریخ کودکان دربار صفوی چگونه رقم خورده است؟ و نیز کیفیت حیات اجتماعی کودکان غیر دربار چگونه بوده است؟ یافته های پژوهش نشان می دهد کودکان دربار در نوع شاهزادگان اگرچه از نظام تعلیم و تربیت پیشرفته و مناسبی برخوردار بوده اند اما در روند بحران جانشینی و کشمکش های خونین و نیز از نیمه دوم عصر صفویان با قرار گرفتن در چنبره حرم سرا، دچار بحران و آسیب جدی شده اند که اغلب منجر به قتل، مقطوع النسلی و کوری کودکان می شد و در واقع تربیت کودکی آن ها مغایر با تربیت سیاسی و امور مملکت داری بود. مصائب کودکان وابسته به دربار از جمله غلام بچه ها، کالای جنسی شدن و اعتیاد آن ها بوده است. در نوع کودکان غیردرباری اگرچه تاحدودی اشتراکاتی از جمله در تعلیم و تربیت، متون درسی و مذهبی با کودکان دربار داشته اند اما مخاطرات بیماری، جنگ و قحطی و تجاوز جنسی آن ها را تهدید می نمود. در عوض این کودکان از آزادی، فعالیت و روابط اجتماعی بیشتری برخوردار بوده اند. روش پژوهش در این مقاله کتابخانه ای و مبتنی بر تحلیل تاریخی است.

کلمات کلیدی:

صفویان، کودک، دربار، شاهزادگان، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1565680>

